

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จ.ยะลา

1. ความเป็นมา/พระราชดำริ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา ตั้งอยู่ในจังหวัดยะลาใต้สุดของประเทศไทย มีพื้นที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา พื้นที่ธารโต ใกล้กับพื้นที่ป่าบาลา – ฮาลา ในเทือกเขาสันกาลาคีรีซึ่งเป็นป่าดิบชื้น ที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ มีความหลากหลายของพันธุกรรมพืชมาก ศูนย์ฯ ได้ดำเนินการรวบรวม และวิจัยพัฒนาพันธุ์พืชหลายชนิด เช่น ไม้ผล สมุนไพร กัญชง กล้วยไม้ พืชวงศ์ขิงข่า ไม้หอม พืชสกุลดาหลา ส้มจุกและส้มพื้นเมือง นอกจากนี้ศูนย์ฯ ได้ดำเนินการปกป้องรักษาพันธุกรรมพืชในสภาพป่าธรรมชาติ เดิมในพื้นที่ศูนย์ฯ ประมาณ 200 ไร่ ปัจจุบันศูนย์ฯ ได้ดำเนินการ นำพืชบางชนิด เช่น ดาหลา กล้วยไม้ พืชวงศ์ขิงข่าและสมุนไพร เข้าสู่ระบบวิจัยพัฒนาปี 2549 ของกรมวิชาการเกษตร การดำเนินงาน โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดยะลา ศูนย์ฯ ดำเนินการรวบรวม พันธุ์พืชท้องถิ่นและพันธุ์พืชทั่วประเทศที่มีศักยภาพ นำมาวิจัยและพัฒนาปรับปรุงพันธุ์และพัฒนาปลูกเป็นพืชเศรษฐกิจต่อไป

2. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

หน่วยงานกรมวิชาการเกษตร เป็นหน่วยงานร่วมดำเนินการ รวบรวมและอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

3. วัตถุประสงค์

3.1 วัตถุประสงค์ของกรมวิชาการเกษตร

อนุรักษ์รวบรวมพันธุ์พืชท้องถิ่น และพันธุ์พืชทั่วไปของทุกภาคในประเทศไทยนำมาพัฒนาปลูก ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชน นำมาวิจัยพัฒนาปรับปรุงพันธุ์และใช้ประโยชน์ปลูกเป็นพืชเศรษฐกิจต่อไป

4. พื้นที่เป้าหมาย

พื้นที่เป้าหมายของกรมวิชาการเกษตร

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา

5. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

1. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา
2. สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8 จ.สงขลา

6. งบประมาณที่ได้รับ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร จำนวน 100,000 บาท

7. ผลสำเร็จของโครงการหรือรายการกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 ปกป้องรักษาพันธุ์กรรมพืช ในพื้นที่ป่าธรรมชาติเดิม

- ดูแลรักษาพื้นที่ป่าธรรมชาติเดิมพื้นที่ประมาณ 200 ไร่
- ดูแลรักษาพันธุ์พืชสมุนไพรสกุลกระวานที่มีอยู่ในธรรมชาติ
- ดูแลรักษาพันธุ์ไม้ผลและพืชกินได้
- ดูแลรักษาสภาพป่าธรรมชาติเดิมป้องกันไฟป่า
- ดูแลรักษาการบุกป่า ทำลาย

กิจกรรมที่ 2 ดูแลอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช สมุนไพรเดิมประมาณ 4 ไร่

- ดูแลรักษาแปลงสมุนไพรสกุลดีปลี 500 ต้น
- ขยายพันธุ์ต้นตะไคร้หอม ประมาณ 100 ต้น
- เพาะขยายพันธุ์ขมิ้นชัน เพิ่มประมาณ 100 ต้น

กิจกรรมที่ 3 อนุรักษ์ส้มจุกและส้มพื้นเมือง

- ดูแลแปลงส้มจุกเดิมและพื้นที่ปลูกใหม่เนื้อที่ประมาณ 10 ไร่
- เตรียมกล้าต้นส้มพื้นเมืองที่ให้สารสกัดน้ำมันหอมระเหยจำนวน 90 ต้น

กิจกรรมที่ 4 อนุรักษ์ผักพื้นเมือง

- ดูแลปรับปรุง แปลงผักเหียงปลูกรวมยางเนื้อที่ประมาณ 5 ไร่ มีต้นผักเหียงประมาณ 300 ต้น

กิจกรรมที่ 5 อนุรักษ์พืชสกุลไม้หอม

- ดูแลพืชสกุลไม้หอมเนื้อที่ประมาณ 1 ไร่

8. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

1. ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีจำนวนน้อย